

Roz

49285

RS.

Jakkolwiek ta Rosja, która przyjdzie do władzy po upadku bolszewików, będzie nam wrogą i może być pod względem polityki między narodowej dla nas bardziej niebezpieczną od Rosji bolszewickiej, ~~sk~~ jednak obecnie antagoniści bolszewicy, jako słabsi, jako nie będący przy władzy państwowej, a tylko pretendujący na nią, mogą przyznać nam korzystniejsze warunki terytorjalne niż bolszewicy. Następnie Rosja nie bolszewicka będzie musiała lat kilkanaście wypocząć, a przez ten czas my będziemy mogli zaludnić wyludnione terytorja Wschodu, które nam się dostaną w udziale i przez to w znacznej mierze zlikwidować ostrze antagonizmu polsko-rosyjskiego, zmniejszając pragnienie Rosji do opanowania ziem wschodnich.

Wobec tego w dzisiejszych warunkach, do których zaliczam, sytuację dyplomatyczną, wywołaną błędami dyplomacji naszej, zwłaszcza oświadczeniami Grabskiego w Spa, należy uznać za wskazane poparcie Wrangla.

Poparcie to może nastąpić w następujący sposób: Wranglowi udzieli się pomoc w żołnierzach z jeńców bolszewickich. W tym celu należałoby przeprowadzić rejestrację jeńców, przy czem formularz odnośnie każdego winien zawierać dane: imię i nazwisko, lata, krótkie curriculum vitae, czy był w wojsku, czy był w jakich organizacjach, czem się uprzednio zajmował, gdzie mieszkał, co go skłoniło do wstąpienia do armji bolszewickiej, jakiego jest wyznania, czy odbywa swe obrządki religijne.

Dla zebrania tych danych można byłoby wykorzystać siły rosyjskie, zawiązać organizację wśród emigrantów rosyjskich oddziaływanie na sferę duchową jeńców i opieki nad nimi. Ta organizacja wygotowałaby listę tych, którzy nadawali się do armji Wrangla i na koszt Francji byłiby w krótkim czasie tam przewiezieni.

Taka akcja, która byłaby prowadzona pod firmą organizacji rosyjskiej nie przeszkadzałaby nam prowadzeniu pertraktacyj pokojo-

wych, jak nie przeszkadzają bitwy, które toczymy na froncie i jak powodzenia akcji zbrojnej jest czynnikiem ustępstw dla strony przeciwniej, tak powodzenie tej akcji, któraby w razie potrzeby mogła być rozreklamowana, może być czynnikiem ustępstw ze strony bolszewików.

Warszawa, dn. 18 września 1920 r.

Wład Stuchnicki

WYDZIAŁ WYKONAWCZY WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GŁÓWNA
WARSZAWA
L. Dz. 4928 z dnia 16/9 1920 r.

